

Prosten i Sør-Østerdal

- Avsender: Prosten i Sør-Østerdal
- Høringsinstans: Privatperson
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig	☒ Viktig	<i>Det må lages en egen lov for Den norske kirke. Grunnlovens §16 pålegger trossamfunnet Dnk å være folkekirke. Det gjør Dnk til noe annet og mer enn et vanlig trossamfunn. Når Stortinget utpeker ett trossamfunn til å være Folkekirke, er det å forvente at Stortinget selv gir til uttrykk noen premisser og vilkår for at dette trossamfunnet kan ivareta dette oppdraget. Det er såpass forskjellig fra det å bare være et trossamfunn, at det gjøres best i en egen lov for å ta vare på Dnks egenart.</i>
☒ Uenig	☐ Ikke viktig	
	☐ Ingen oppfatning	

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig	☒ Viktig	<i>Formålsbeskrivelsen er likevel for snever når den så ensidig legger vekt på økonomi og finansiering. Høringsnotatet drøfter også uttrykket «en aktiv tros- og livssynspolitik». Dette kunne komme bedre til uttrykk i lovforslaget.</i>
☐ Uenig	☐ Ikke viktig	
	☐ Ingen oppfatning	

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Definisjonen på tros- og livssynssamfunn er dekkende, men denne definisjonen egner seg dårlig som beskrivelse av en folkekirke. Juridisk er Dnk et trossamfunn. Men i religionsforskningen er det vanlig nettopp å beskrive forskjellen på trossamfunn forstått som «frivillighetskirker» basert på individuell mening («tro») og folkekirker som blir forstått som tilhørighet til rituelle kollektiv. Denne forskjell i egenart viser hvor vanskelig det er å lage en felles lov for både trossamfunn og folkekirke når staten vil ha en folkekirke. Det var en hovedinnvending mot Stålsettutvalget at det anvendte en for snever og gammeldags religionsforståelse basert bare på individuell mening. Utvalget reflekterte ikke i tilstrekkelig grad religion forstått som tilhørighet og kollektiv symbolhandling (folkekirke).

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ 2 og 3 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og § 3 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er en utfordring at det i tilskuddsgrunnlaget ikke skilles mellom trossamfunn og livssynssamfunn. Livssynssamfunn holder ikke gudstjenester og har ikke forsamlingshus til dette formålet. Livssynssamfunn har dermed et mye lavere kostnadsnivå enn trossamfunnene. En mulighet er å følge svensk praksis å bare gi tilskudd til trossamfunn som holder gudstjenester. Livssynssamfunn får uforholdsmessig stort offentlig tilskudd i forhold til trossamfunn. Dett er ikke likebehandling.

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☒ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Når bestemmelsene om folkekirken bare gjøres til et kapittel i en lov om trossamfunn for å «forenkle» og ivareta «likebehandling» med de andre trossamfunnene, ser dette bort fra den forskjell grunnloven setter mellom trossamfunnene og Folkekirken og den forskjell i egenart som er mellom et trossamfunn og en folkekirke. Høringsnotatet har som mål å balansere likebehandling og den særstilling folkekirka har etter grunnlovens §16. Men slik høringsnotatet selv gir uttrykk for, er dette i grunnloven tenkt først og fremst som en økonomisk likebehandling. En likebehandling i et lovforslag som ser bort fra folkekirkas egenart, er i sin konsekvens forskjellsbehandling. Folkekirkens egenart må komme til sin rett. Grunnlovens intensjon om at det skal finnes en folkekirke, ivaretas best med en egen kirkelov for å gi uttrykk for hva en folkekirke er til forskjell fra de andre trossamfunnene.

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Når lovforslaget vil legge myndigheten til å bestemme organiseringen av folkekirken til Kirkemøte, overser forslaget bispedømmets nødvendighet (se kommentar til spørsmål 23). Samtidig er dette forslaget en uforståelig konsentrasjon av makt i et sentralorgan i kirka. Det er påfallende fordi Stortinget klart gav til kjenne at Folkekirken skal være demokratisk. Enhver demokratisk organisasjon må ha en form for maktbalanse. Når all makt legges til et Kirkemøte, er ikke dette behovet for maktbalanse ivaretatt. En kirkelov kan legge til rette for maktbalanse med å beskrive de ulike nivåer i organisasjonen og hvilke oppgaver og ansvar nivåene har: Soknet er grunnenheten og har virksomhetsansvaret, bispedømmet er soknets støtte i soknets utøvelse av den kirkelig tjeneste, i lokalkirkas utvikling og endring og det har tilsynsmyndighet, kirkemøte ivaretar de nasjonale behov men kan ikke beslutte i saker som det er soknets eller bispedømmets ansvar å bestemme i.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Stortinget vil ha en folkekirke. Et grunnvilkår for at det skal være en folkekirke er at den i prinsippet er åpen for alle. Da er ett av vilkårene som Stortinget kan sette til Dnk for at den skal kunne være en folkekirke, at de alminnelige regler for forvaltning, offentlighet, arkiv, likestilling og ikke-diskriminering skal gjelde i folkekirken.

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Medlemsavgift er noe som kan høre hjemme i et trossamfunn, men ikke i en folkekirke, som etter sitt vesen er basert på tilhørighet. Medlemsavgift for tilhørighet, er ikke sakssvarende. De kirkelige organer har meget bestemt gått mot medlemsavgift. Da må heller ikke loven åpne for det. Det kan på lengre sikt være en glidende overgang til en annen finansieringsform som ikke svarer til eller bygger oppunder folkekirkens egenart.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er meget tilfredsstillende at lovforslaget så sterkt framhever soknet som folkekirkens grunnenhet med selvstendighet og virksomhetsansvar. Men det er en påfallende mangel ved forslaget at loven ikke definerer den enhet som holder soknene sammen. Kirkens enhet er springer ut av den kirkelige tjeneste. Den kirkelige tjeneste utføres ikke av kirkemøtet. Den kirkelige tjeneste er knyttet til soknet og soknets forlengelse i bispedømme og biskop. Slik har det vært fra apostlenes tid. Uten denne

forlengelse til bispedømme og biskop vil soknene ende i ren kongregasjonalisme. Skal staten forholde seg til en folkekirke som er mer enn enkeltmenigheter (trossamfunn), må lovverket beskrive bispedømmet og bispedømmets oppgaver. Et sokn kan ikke tenkes uten et bispedømme. I bispedømmet kan også arbeidsgiverlinjene samles på tilstrekkelig kompetent nivå. Arbeidsgiveransvaret kan ligge i bispedømmet, men arbeidsgiverfunksjoner kan utføres av andre organer. Trolig ville det være en forvaltningsmessig forenkling om også bispedømmet er et rettssubjekt.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

☒ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.

☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Måten folkekirken skal finansieres på er ikke bare et spørsmål om hensiktsmessighet, eller om hvordan utgifter fordeles eller hvordan kirkens inntekter kan sikres. Måten kirken skal finansieres på har også med kirkeforståelse å gjøre. Folkekirkens fremst sosiologiske kjennetegn er tilhørighet mellom folket i soknet og kirken og denne kirkens tilhørighet i et lokalsamfunn. Da Stortinget gjorde vedtak om Folkekirke, var grunnlaget for dette en klar flertallsvilje i folket om å ta vare på og videreføre en slik tilhørighet. Kirken skapes og utvikles lokalt. Da kan den også best finansieres lokalt. Det er de samme menneskene som tar ansvar både for lokalsamfunn og for kirke. Kirken med sin virksomhet er en umåtelig viktig del av et lokalsamfunns livsuttrykk og kultur. En folkekirke må på alle måter dele kår med det lokalsamfunnet den er en del av, også økonomisk. Når den lokale kirke er kommunefinansiert, må det i hver kommune være et Fellesråd som er det organ som kommuniserer og samhandler med

kommunen. Det er umulig ved kommunal finansiering at kommunen skal forholde seg til x antall menighetsråd. Fellesrådsfunksjonen må lovfestes for å ivareta muligheten for kommunal finansiering. Fellesrådets oppgaver vil være å fremme budsjettforslag for kommunen, som grunnlag for politisk vurdering og vedtak i kommunen, og forvalte kommunens bevilgning til den lokale kirke. Loven bør ikke bruke «tilskudd» som navn på kommunens forpliktelse. Nåværende juridisk sterkere forpliktende uttrykk «kommunen utreder» må videreføres.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☐ Viktig ☒ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)
 forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Når kirken har ansvar for den lokale forvaltning av gravplasser, er det naturlig at all godkjenningsmyndighet også ligger i et kirkelig organ. Soknene forholder seg til bispedømmet, ikke fylkesmannen.

Kommentarer

Det er særlig på to punkter lovforslaget trenger en videre bearbeidelse: (1) Forståelsen av folkekirkebegrepet og av (2) soknet. Forslaget har et snevrere folkekirkebegrep enn det som ligger i §16 i grunnloven. Det er å forvente at den lov som nærmere skal beskrive Dnks ordning, viderefører det samme folkekirkebegrepet som ligger i grunnlovsparagrafen. Forslaget unnlater å bestemme soknets oppgaver og ser dermed bort fra hva som konstituerer soknet og dermed også hva som er soknets organiske forbindelse til en helhetlig kirkelig organisasjon, bispedømmet. 1. Forslaget har som intensjon at kapittel 8 skal «legge til rette for at Den norske kirke forblir en demokratisk og landsdekkende folkekirke». Dette skal, ifølge forslaget, i sak ivareta grunnlovens §16 om Dnk som Norges Folkekirke. Men med sin formålsbeskrivelse i §8 innsnevrer lovforslaget det folkekirkebegrepet som er brukt i grunnlovens §16. Forslagets §8 avgrenser innholdet i folkekirkebegrepet til det å være et trossamfunn som er demokratisk og landsdekkende. Dette svarer ikke til det folkekirkebegrepet som er brukt i St.meld.nr.17 (2007-2008), som lå til grunn for den nye grunnlovsparagraf 16. Folkekirkebegrep er godt beskrevet i St.meld.17 kap 3. Her framgår tydelig at selv om Dnk juridisk er å forstå som et trossamfunn, er den sosiologisk, historisk og etter tradisjon og teologisk noe annet og mer enn et trossamfunn. Dette underbygges av religionsforskning både internasjonalt og nasjonalt (skandinavisk), som skiller mellom trossamfunn og folkekirker. Det er vanlig å skille mellom «trossamfunn» forstått som «frivillighetskirker» basert på individuell mening («tro») og «folkekirker» forstått som tilhørighet til rituelle kollektiv. Dette gir folkekirker en annen egenart enn et vanlig trossamfunn. Det var en hovedinnvending mot Stålssettutvalget at det anvendte en for snever religionsforståelse basert bare på individuell mening. Utvalget reflekterte ikke i tilstrekkelig grad religion forstått som tilhørighet og kollektiv symbolhandling (folkekirke) og ivaretok dermed først og fremst trossamfunnstenkningen og ikke folkekirketenkningen. Det ser ut som forslaget ikke har notert seg denne innvending mot Stålssettutvalget og i for stor grad forstått også folkekirke bare som trossamfunn Stortinget har med grunnlovens §16 gjennom St.mels.17 basert seg mer på den forskningsbaserte forståelse av folkekirke. Først sikrer §16 religionsfrihet og rett til å danne trossamfunn for alle. Deretter peker Stortinget på ett av disse trossamfunnene og pålegger dette trossamfunnet å være noe mer og noe annet enn de andre trossamfunnene, nemlig også å være en Folkekirke. Forslaget har rett i at den følgende formulering i §16 om likebehandling, avgrenser seg til økonomi og ytre rammer. Indirekte bekrefter da forslaget selv at Stortinget neppe med sin formulering «på like linje» har ment å se bort fra den forskjell i egenart som er mellom et trossamfunn og en folkekirke, men kun pekt på at de skal ha samme vilkår. Det er utilstrekkelig å avgrense forskjellen til å være demokratisk og landsdekkende. Loven må legge de føringer som ivaretar folkekirkens egenart. Ansatser til dette er spredt på flere steder i forslaget, men vil være best tjent med å bli ivare tatt i de innledende paragrafer som beskriver folkekirkens identitet, oppgave og organisasjon. Det kan være god grunn til å se på hvordan dette er gjort i den svenske kirkelovens §1-6. Med å tvinge bestemmelsene om Dnk inn i en felles lov om alle trossamfunn, nedskaleres folkekirkebegrepet. For å ivareta folkekirkebegrepets egenart vil det være nødvendig å lage en egen kirkelov. Det likebehandlingsprinsipp som lovforslaget anvender, er positivt og brukbart på de ytre ramme og vilkår, men blir i realiteten en forskjellsbehandling når folkekirken nedskaleres til «trossamfunn». 2. Forståelsen av soknet som kirkens grunnenhet, og dermed soknets selvstendighet, er en følge av den teologiske forståelse av kirken som en frukt av den kirkelige tjeneste. Konstituerende for soknet er den kirkelige tjeneste. Kirken finnes egentlig bare lokalt der den kirkelige tjeneste utøves. Dette vilkåret ivaretar lovforslaget med å si at et sokn skal være betjent av prest. Men forslaget mangler helt beskrivelse av hva som er

soknets oppgaver. Fordi kirken er en frukt av den kirkelige tjeneste, må loven også si noe om hva som er soknets oppgave for at denne tjeneste kan skje. Den kirkelige tjenestes formål i en luthersk kirke er «å gi evangeliet og sakramentene» (CA V) og soknets oppgave er i den kirkelige tradisjon ut av dette bestemt som å holde gudstjeneste, drive undervisning, diakoni og misjon. Loven må for å få en fullstendig beskrivelse av et sogn også formulere soknets oppgaver. Den teologiske forståelse av kirken som frukt av den kirkelige tjeneste gjør ikke bare soknet til grunnenhet i kirken, men fokuserer også på soknet som det sted der kirken utvikler og endrer seg. Fordi kirken utvikles nedenfra må kirken organiseres slik at den på best mulig måte legger til rette for å stimulere endring og utvikling. Skal soknet kunne være det sted der kirken kontinuerlig endres og utvikles må soknet ha faglig støtte utover seg selv. Slik faglig støtte er ikke i Fellesrådet og heller ikke i et sentralbyråkrati, men har alltid i kirkas historie vært ivaretatt av et bispedømme og/eller av biskopens tilsynsfunksjon. Dette er også den funksjonen som i hele kirkens historie har ivaretatt enheten mellom menighetene slik at kirken ikke faller fra hverandre i enkeltmenigheter. I nytt lovforslag må derfor bispedømmet bestemmes. Bispedømmet er folkekirkens regionale enhet. Bispedømmet er en avgjørende viktig del av den nye kirkeorganisasjonen og kan sees som soknets «forlengelse». I bispedømmet kan soknene finne sin kompetente kirkefaglige støtte som kan fremme kirkas utvikling nedenfra. Bispedømmets oppgave er da å støtte og fremme soknet i sin virksomhet og ha tilsyn med denne. Dette bør i loven beskrives som en selvstendig oppgave, ikke bare delegert. Det er merkelig at forslaget ikke definerer bispedømmet men like fullt bruker "bispedømme" som begrep i en paragraf. Bispedømmets kompetanse kan også omfatte arbeidsgiverkompetanse for å ivare ta alle ansatte i soknene. Behovet for en felles arbeidsgiverlinje kan samles i bispedømmet. Et samlet arbeidsgiveransvar kan ligge i bispedømme. Men arbeidsgiverfunksjoner kan delegeres til andre steder og nivåer i organisasjonen f.eks. på fellesrådsnivå. Det vil trolig kunne forenkle driften av den kirkelige organisasjon om også bispedømmet gjøres til selvstendig rettssubjekt. Etter mønster fra den svenske kirkeloven kan bestemmelser om organisering og oppgaver slik det er skissert her bestemmes slik i en ny kirkelov: Den norske kirke er et evangelisk luthersk trossamfunn som står fram som sogn og bispedømmer. Den norske kirke har også nasjonale organer. Den norske kirke er en åpen folkekirke, som i samvirke mellom en demokratisk organisasjon og kirkens tjeneste, driver en landsdekkende virksomhet. Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne. Soknet omfatter de personer som tilhører Den norske kirke bosatt i soknets område. Soknets grunnleggende oppgave er å holde gudstjenester, drive undervisning og utøve diakoni og misjon. Bispedømmet er den regionale enhet i Den norske kirke og omfatter soknene i bispedømmets område. Bispedømmets grunnleggende oppgave er å støtte soknet og fremme og ha tilsyn med soknet. Kirkemøtet er det høyeste besluttede organ i Den norske kirke. Kirkemøte kan ikke gjøre vedtak i slike enkeltsaker som det er soknets eller bispedømmets oppgave å gjøre vedtak i.